

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2007 r.

w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła

Na podstawie art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn.zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program zwalczania enzootycznej białaczki bydła, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045 i Nr 249, poz. 1830

**PROGRAM ZWALCZANIA ENZOOTYCZNEJ BIAŁACZKI BYDŁA
NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**1. OKREŚLENIE OBSZARU, NA KTÓRYM BĘDZIE OBOWIĄZYWAŁ PROGRAM
ZWALCZANIA ENZOOTYCZNEJ BIAŁACZKI BYDŁA**

Program zwalczania enzootycznej białaczki bydła (ebb), zwany dalej „Programem”, wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program ten obejmuje wszystkie województwa, w skład których wchodzi 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatu.

Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podzielone zostanie na odpowiednie regiony w zależności od rodzaju statusu posiadanego przez ten region.

**2. CZAS TRWANIA PROGRAMU I OKRESLENIE CELU, KTÓRY MA ZOSTAĆ
OSIĄGNIĘTY DO DNIA JEGO ZAKOŃCZENIA**

Czas trwania Programu zaplanowany jest na 3 kolejne lata kalendarzowe od 2007 do 2009 r.

Celem Programu jest doprowadzenie do uznania poszczególnych regionów za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła. W regionach, w których uzyskanie statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła będzie niemożliwe, celem Programu będzie doprowadzenie do poprawy sytuacji epizootycznej i stworzenie podstaw do uzyskania takiego statusu w przyszłości.

Celem długofalowym, nieobjętym niniejszym Programem, jest uznanie całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za urzędowo wolne od tej choroby. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie mogło zostać uznane za urzędowo wolne od choroby, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) co najmniej 99,8% stad bydła posiada status stada urzędowo wolnego od choroby oraz:
 - a) w okresie:
 - ostatnich 2 lat, na podstawie wyników badań klinicznych lub diagnostycznych, nie stwierdzono występowania choroby,
 - ostatniego roku, w dwóch kolejnych testach wykonanych w odstępie co najmniej 4-miesięcznym u bydła w wieku powyżej 2 lat, uzyskano ujemne wyniki albo
 - b) w okresie ostatnich 2 lat, na podstawie wyników badań klinicznych lub diagnostycznych, nie stwierdzono występowania choroby, a bydło

wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu do chowu lub hodowli pochodziło wyłącznie z krajów lub regionów urzędowo wolnych od choroby albo

2) na tym terytorium lub w tym regionie:

a) w okresie ostatnich 3 lat:

- nie stwierdzono choroby w badaniu histopatologicznym,
- powiatowy lekarz weterynarii był powiadamiany o każdym przypadku podejrzenia choroby i przeprowadził dochodzenia epizootyczne,

b) w okresie ostatnich 2 lat, co najmniej w 10 % stad wybranych losowo, było w wieku powyżej 24 miesięcy życia, zostało przebadane zgodnie z przepisami Unii Europejskiej i uzyskało ujemny wynik w tych badaniach albo

3) przy zastosowaniu innej metody badania, przy której poziom wykrywalności choroby wynosi 99%, wykazano, że stad zakażonych chorobą jest mniej niż 0,2%.

3. HARMONOGRAMY DZIAŁAŃ DLA POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTW

Na obszarach objętych Programem będą podejmowane działania wynikające z przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.) zgodnie z przyjętymi przez poszczególnych wojewódzkich lekarzy weterynarii harmonogramami, w celu uznania tych regionów za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 30, poz. 260).

Harmonogram wojewódzki stanowi formę bilansu pomiędzy założonymi celami a stopniem ich realizacji.

Harmonogramy będą obejmowały okres od 2007 do 2009 r., z uwzględnieniem corocznej ich aktualizacji, wynikającej z dynamiki zmian w zakresie sytuacji epizootycznej poszczególnych województw. Harmonogramy prowadzone przez wojewódzkich lekarzy weterynarii obejmujące czas trwania Programu zostaną przedstawione Głównemu Lekarzowi Weterynarii w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzającego niniejszy Program. Coroczna aktualizacja harmonogramów, wskazująca zapotrzebowanie środków finansowych na kolejny rok budżetowy, będzie dokonywana i przesłana do Głównego Inspektoratu Weterynarii w terminie do dnia 31 maja roku poprzedzającego.

4. CHARAKTERYSTYKA ENZOOTYCZNEJ BIAŁACZKI BYDŁA ORAZ OPIS SYTUACJI EPIZOOTYCZNEJ W POLSCE W ZAKRESIE TEJ CHOROBY

1) CHARAKTERYSTYKA CHOROBY

Enzootyczna białaczka bydła jest zakaźną i zaraźliwą chorobą bydła, wywołowaną przez wirus (bovine leukemia virus – BLV). Po zakażeniu zachodzą zmiany we krwi oraz następuje nowotworowy rozrost tkanki limfatycznej – limfosarkoma. Etap ten nazywany jest okresem przedklinicznym choroby, gdyż zmianom nie towarzyszą wyraźne objawy kliniczne. Na tym etapie choroba ma zwykle przebieg przewlekły, co oznacza, że od zakażenia do wystąpienia wyraźnych objawów klinicznych upływa okres od kilku miesięcy do kilku lat.

Objawy kliniczne enzootycznej białaczki bydła mają postać zmian nowotworowych w postaci guzów.

Najczęściej obserwowane przez właścicieli objawy kliniczne to:

- powiększenie (obrzęk) powierzchniowych węzłów chłonnych – węzły powiększone są symetrycznie, w dotyku są twarde (zbite) o wyczuwalnej gładkiej powierzchni, przesuwalne i niebolesne. Węzły chłonne normalnie trudno lub wcale niewyczuwalne (tarczycowe, szyjne głębokie, pachowe oraz biodrowe, jak również krezki jelit i macicy – badaniem *per rectum*), stają się wyraźnie wyczuwalne i łatwe do lokalizacji,
- wytrzeszcz gałki ocznej – zwykle jednostronny (powiększenie grudek chłonnych oczodołu),
- zaburzenia krążenia – niedokrwistość, przyspieszenie akcji serca,
- zaburzenia w układzie oddechowym – zwiększenie częstotliwości oddechów, duszność, kaszel.

Chorobie często towarzyszą:

- ogólne zaburzenia trawienia – pojawiające się przewlekłe biegunki i niestrawność,
- porażenia kończyn,
- upośledzenie płodności prowadzące nawet do niepłodności.

Bydło raz zakażone wirusem enzootycznej białaczki bydła pozostaje jego nosicielem przez całe życie mimo iż późniejsze wyniki badań mogą być ujemne, co może być uważane przez właściciela za brak zakażenia.

2) OPIS SYTUACJI EPIZOOTYCZNEJ

Większość przypadków enzootycznej białaczki bydła jest diagnozowana na etapie przedklinicznym. Do diagnostyki wykorzystuje się metody badania serologicznego. Opiswane w Programie wielkości odnoszą się do tego etapu przebiegu choroby.

Guzowata postać białaczki bydła występuje w Polsce bardzo rzadko. W 2004 r. odnotowano 12 potwierdzonych przypadków, natomiast w 2005 r. 16 - przypadków, przede wszystkim w województwach warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim.

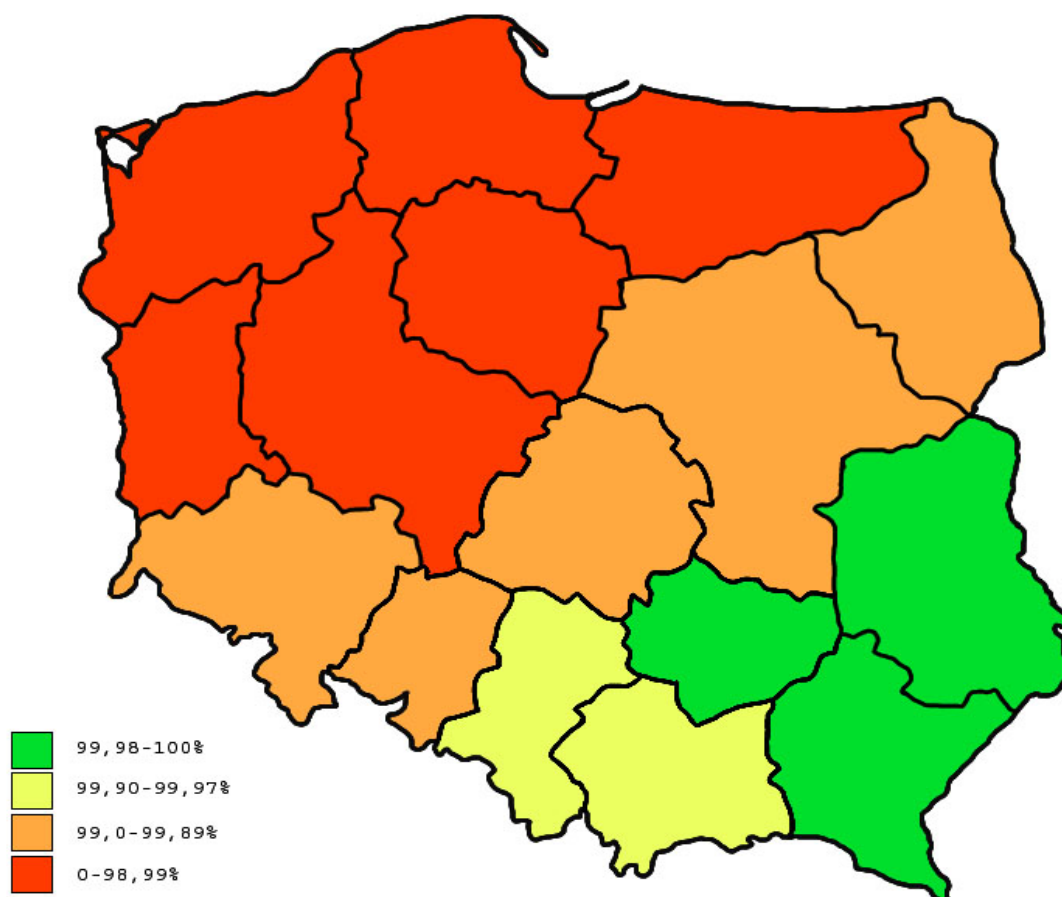
Sytuację epizootyczną w zakresie enzootycznej białaczki bydła w Polsce przedstawia tabela 1 oraz Mapa 1, ilustrujące liczbę stad niezakażonych enzootyczną białaczką bydła.

Przedstawione na Mapie 1 odniesienia do stad bydła dotyczą sytuacji z 2004 r. i dla potrzeb Programu mogą mieć jedynie znaczenie orientacyjne. Odzwierciedlają one liczbę stad, w których nie występuje enzootyczna białaczka bydła, lecz ze względów formalnych nie wszystkie te stada mogą mieć status stad urzędowo wolnych. W związku z tą sytuacją stada, w których nie występuje enzootyczna białaczka bydła zostały podzielone, dla potrzeb stworzenia mapy, na dwie grupy:

- pierwszą – obejmującą stada posiadające status urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła przyznany zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 126, poz. 1058) oraz
- drugą – obejmującą stada, w których nie stwierdza się tej choroby, ale nie są spełnione warunki formalne dla nadania statusu stad urzędowo wolnego, zgodnie z ww. rozporządzeniem.

Mapa 1

Liczba stad, w których w 2004 r. nie występowała enzootyczna białaczka bydła.

Na podstawie powyższych danych można przyjąć, że najlepsza sytuacja epizootyczna w odniesieniu do enzootycznej białaczki bydła jest stwierdzana w województwach: lubelskim, podkarpackim i świętokrzyskim, natomiast najgorsza w województwach: kujawsko – pomorskim, lubuskim, pomorskim, warmińsko – mazurskim, wielkopolskim oraz zachodniopomorskim. Ze względu na trwające badania przedstawiona powyżej sytuacja epizootyczna nie uwzględnia wyników osiągniętych w 2006 r. w związku ze zwalczaniem tej choroby.

Status prawny stad w zakresie enzootycznej białaczki bydła, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt, przedstawiony jest w tabeli 1, odzwierciedlającej sytuację na koniec 2005 r.

Sytuację epizootyczną w zakresie enzootycznej białaczki bydła w Polsce w 2005 r. ilustrują następujące wykresy:

- 1) wykres 1: liczba zbadanych zwierząt w 2005 r. w poszczególnych województwach w stosunku do populacji bydła w danym województwie, stanowiący załącznik Nr 1 do

Programu;

- 2) wykres 2: liczba zwierząt z dodatnimi wynikami w badaniach w kierunku enzootycznej białaczki bydła w stosunku do liczby zbadanych zwierząt – badania w 2005 r., stanowiący załącznik Nr 2 do Programu;
- 3) wykres 3: odsetek stad z dodatnimi wynikami (wśród wszystkich stad zbadanych w 2005 r., stanowiący załącznik Nr 3 do Programu.

Tabela 1

Województwo:	Stada urzędowo wolne	Stada nie posiadające uznania urzędowo wolnych			Stada zakażone	Suma
		którym do uzyskania uznania brakuje decyzji	którym do uzyskania uznania brakuje 1 badania	którym do uzyskania uznania brakuje 2 badań		
Dolnośląskie	151	8 737	5 291	1 996	32	16 207
Kujawsko-Pomorskie	0	9 724	23 600	6 529	574	40 427
Lubelskie	0	3 794	31 497	80 540	10	115 841
Lubuskie	340	4 319	613	288	228	5 788
Łódzkie	48	25 619	32 291	27 881	51	85 890
Małopolskie	135	19	17 307	94 372	13	111 846
Mazowieckie	0	178	3 364	142 003	542	146 087
Opolskie	924	5 851	2 686	1 711	16	11 188
Podkarpackie	2 183	1 611	39 039	52 351	13	95 197
Podlaskie	395	1 942	13 561	47 800	198	63 896
Pomorskie	561	6 140	3 817	9 889	2 167	22 574
Śląskie	2 091	7 132	11 274	6 563	43	27 103
Świętokrzyskie	719	5	11 074	59 305	12	71 115
Warmińsko-Mazurskie	4 224	3 776	10 806	5 532	668	25 006
Wielkopolskie	3 244	16 192	24 456	7 489	1 287	52 668
Zachodniopomorskie	394	4 150	793	4 444	1 280	11 061
Razem:	15 409	99 189	231 469	548 693	7 134	901 894

5. OKREŚLENIE STATUSU EPIZOOTYCZNEGO STADA BYDŁA ORAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM, A TAKŻE WARUNKI OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO PRZEMIESZCZANIA ZWIERZĄT POMIĘDZY STADAMI ORAZ OBSZARAMI O RÓŻNYM STATUSIE EPIZOOTYCZNYM

W zależności od sytuacji epizootycznej oraz prawnej poszczególnych stad bydła znajdujących się w gospodarstwach wyróżnia się następujące stada:

- 1) stado podejrzane o zakażenie enzootyczną białaczką bydła, w którym powiatowy lekarz weterynarii stosuje środki, o których mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła;
- 2) stado zakażone enzootyczną białaczką bydła (ognisko choroby), w którym stosuje się środki, o których mowa w § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła;
- 3) stado urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, które uzyskało i zachowuje status stada urzędowo wolnego w trybie § 26 i 27 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt;
- 4) stado, którego status urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła został zawieszony - które będąc stadem urzędowo wolnym, przestało spełniać warunki określone w § 26 lub zachodzą okoliczności wymienione w § 28 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt;
- 5) stado nie posiadające statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła - które nie uzyskało statusu stada urzędowo wolnego, w trybie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt lub utraciło status stada urzędowo wolnego, jeśli nie spełniono warunków określonych w § 27 tego rozporządzenia.

W § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła określono warunki, jakie muszą zostać spełnione, aby terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium mogły być uznane za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła oraz warunki, które muszą być spełniane dla zachowania tego uznania.

Do stada uznanego za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła mogą być wprowadzane wyłącznie zwierzęta spełniające wymagania określone w § 27 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

Dla zachowania kontroli nad przemieszczeniami bydła oraz procesem uzyskiwania przez stada statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła, konieczne jest wprowadzenie stosownej urzędowej kontroli stanu zdrowia bydła w obrocie krajowym. Wobec powyższego wprowadza się następujące zasady:

1. Warunkiem przemieszczenia do stada urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła ze stada posiadającego ten sam status jest zaopatrzenie bydła w świadectwa zdrowia, którego wzór znajduje się w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącego przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. WE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354).

2. Do stada nie posiadającego statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła mogą być wprowadzane zwierzęta, które:

- pochodzą ze stad innych niż zakażone lub podejrzone,
- uzyskują ujemnie wyniki w teście w kierunku enzootycznej białaczki bydła, przeprowadzonym w okresie 30 dni przed opuszczeniem gospodarstwa pochodzenia - w przypadku bydła powyżej 12 miesięcy życia,
- od czasu opuszczenia gospodarstwa pochodzenia do czasu przybycia do miejsca przeznaczenia nie miały kontaktu z bydłem o niższym statusie epizootycznym.

3. Warunkiem przemieszczenia do stada nie posiadającego statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła, które znajduje się w trakcie realizacji procedury uznawania stada za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła w trybie § 26 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt, jest zaopatrzenie bydła w świadectwo zdrowia, jak dla zwierząt wprowadzanych do stad urzędowo wolnych z zastrzeżeniem, że wprowadzone zwierzęta muszą pochodzić ze stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła.

Za czynności związane z wystawieniem świadectwa zdrowia pobiera się opłaty określone w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję

Weterynaryjną, miejsc pobierania opłat oraz zakresu i sposobu przekazywanych informacji Komisji Europejskiej (Dz. U. Nr 100, poz. 1019, z późn. zm.).

W celu nadania statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła stadu nie posiadającemu tego statusu, muszą zostać spełnione warunki określone w § 26 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z § 28 ww. rozporządzenia uznanie stada bydła za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła zawiesza się, jeżeli:

- 1) warunki, o których mowa w § 26, nie są spełniane lub
- 2) w wyniku przeprowadzonych testów w kierunku enzootycznej białaczki bydła lub badań klinicznych co najmniej jedno zwierzę jest podejrzane o enzootyczną białaczkę bydła; zwierzę to niezwłocznie zabija się.

W celu uchylenia zawieszenia uznania stada za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, muszą zostać spełnione warunki określone w § 29 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

W stadzie, w którym wystąpił pojedynczy przypadek enzootycznej białaczki bydła, w przypadku gdy reagująca dodatnio w teście w kierunku enzootycznej białaczki bydła lub wykazująca objawy kliniczne krowa urodziła cielę, powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od konieczności uboju cielęcia zakażonej krowy, jeżeli zostanie ono oddzielone od krowy bezpośrednio po urodzeniu. W takim przypadku musi ono jednak pozostawać w gospodarstwie, a po ukończeniu 24 miesiąca życia, zostać poddane dwóm testom przeprowadzonym w odstępie czasu nie krótszym niż 4 miesiące i nie dłuższym niż 12 miesięcy. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od powyższego postępowania pod warunkiem, że ww. zwierzęta zostaną skierowane do uboju pod urzędowym nadzorem. Do czasu przebadania ww. zwierzęcia z ujemnym wynikiem stado jest stadem o statusie zawieszonym. Ponadto w tym stadzie wszystkie zwierzęta powyżej 12 miesiąca życia zostają poddane 2 testom w kierunku enzootycznej białaczki bydła przeprowadzonym w odstępach co najmniej czteromiesięcznych, nie dłuższych jednak niż 12 miesięcy, po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia usunięcia ze stada zwierzęcia reagującego dodatnio, a wyniki tych testów są ujemne oraz przeprowadzono dochodzenie epizootyczne i wszystkie stada powiązane epizootycznie ze stadem zakażonym zostały poddane testom w kierunku enzootycznej białaczki bydła.

W stadzie, w którym wystąpiły co najmniej dwie sztuki bydła chore na enzootyczną białaczkę bydła i gdy chore krowy urodziły cielęta, powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od konieczności ich uboju, jeżeli te cielęta zostaną oddzielone od zarażonych krów bezpośrednio po urodzeniu. W takim przypadku muszą one jednak pozostawać w gospodarstwie, a po ukończeniu 24 miesiąca życia, zostać poddane dwóm testom przeprowadzonym w odstępie czasu nie krótszym niż 4 miesiące i nie dłuższym niż 12 miesięcy. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od powyższego postępowania pod warunkiem, że ww. zwierzęta zostaną skierowane do uboju pod urzędowym nadzorem.

Do czasu przebadania ww. zwierząt z ujemnym wynikiem stado jest stadem o statusie zawieszonym. Ponadto w tym stadzie wszystkie zwierzęta powyżej 12 miesiąca życia zostają poddane 2 testom w kierunku enzootycznej białaczki bydła przeprowadzonym w odstępach co najmniej czteromiesięcznych, nie dłuższych jednak niż 12 miesięcy, po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia usunięcia ze stada zwierzęcia reagującego dodatnio, a wyniki tych testów są ujemne oraz przeprowadzono dochodzenie epizootyczne i wszystkie stada powiązane epizootycznie ze stadem zakażonym zostały poddane testom w kierunku enzootycznej białaczki bydła.

W celu uznania stada zakażonego enzootyczną białaczką bydła, które wcześniej nie było uznane za stado urzędowo wolne od tej choroby, za posiadające taki status, przeprowadza się kolejno następujące czynności:

- 1) zabicie lub ubój zwierząt, u których stwierdzono chorobę, zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła. Stosownie do art. 4 ust. 2 dyrektywy Rady 78/52/EWG z 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucelozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 15, z 19.01.1978, str. 34; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 3, str. 181, z póź. zm.) zabicie lub ubój zwierząt powinny nastąpić w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) oczyszczenie i odkażenie, zgodnie z § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia;
- 3) pierwszy test w kierunku enzootycznej białaczki bydła po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia, w którym z ogniska choroby usunięto ostatnie zwierzę, u którego stwierdzono chorobę, zgodnie z § 5 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia;
- 4) drugi test w kierunku enzootycznej białaczki bydła po upływie co najmniej 4 miesięcy, nie później jednak niż przed upływem 12 miesięcy od dnia wykonania pierwszego testu, zgodnie z § 5 pkt 2 lit. b ww. rozporządzenia;

- 5) stwierdzenie, w drodze decyzji, wygaszenia ogniska choroby, w trybie § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła;
- 6) spełnienie warunków określonych w § 26 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt;
- 7) stwierdzenie, w drodze decyzji administracyjnej, wydanej w trybie art. 5 ust. 7 oraz art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, uzyskania przez stado statusu stada urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła.

6. OPIS DZIAŁAŃ, KTÓRE BĘDĄ PODJĘTE W PRZYPADKU PODEJRZENIA WYSTĄPIENIA LUB STWIERDZENIA ENZOOTYCZNEJ BIAŁACZKI BYDŁA W STADZIE

Sposób postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia lub stwierdzenia enzootycznej białaczki bydła w stadzie jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

7. REJESTR STAD BYDŁA OBJĘTYCH PROGRAMEM

Na potrzeby Programu, przez cały okres jego trwania, powiatowi lekarze weterynarii prowadzą rejestr enzootycznej białaczki bydła stada dla stad bydła objętych Programem, wraz z określeniem statusu epizootycznego każdego stada, zgodnie z rozdziałem 5 Programu. W przypadku stada nie posiadającego statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła, które znajduje się w trakcie realizacji procedury uznawania za takie stado, w rejestrze należy wpisać, ile razy i w jakich odstępach czasu zwierzęta w tym stadzie były poddane badaniu w kierunku enzootycznej białaczki bydła. Wzór rejestru enzootycznej białaczki stada został określony w załączniku nr 4 do Programu.

Rejestry zawierające dane na dzień wejścia w życie Programu zostają sporządzone przez powiatowych lekarzy weterynarii. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzającego Program, powiatowy lekarz weterynarii przekazuje wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii rejestr enzootycznej białaczki bydła powiatu zawierający zbiorcze dane z rejestrów enzootycznej białaczki bydła stad. Wzór rejestru enzootycznej białaczki bydła powiatu został określony w załączniku nr 5 do Programu. Wojewódzcy lekarze weterynarii sporządzają na ich

podstawie rejestry enzootycznej białaczki bydła województwa i przekazują je Głównemu Lekarzowi Weterynarii w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzającego Program. Wzór rejestru enzootycznej białaczki bydła województwa został określony w załączniku nr 6 do Programu.

Rejestr enzootycznej białaczki bydła stada jest aktualizowany na bieżąco. Powiatowe i wojewódzkie rejestry enzootycznej białaczki bydła są aktualizowane raz w roku. Stanowią one podstawę wprowadzenia zmian w harmonogramach wykonywania Programu.

Corocznie po dokonaniu aktualizacji rejestru enzootycznej białaczki bydła powiatu prowadzone przez powiatowych lekarzy weterynarii są przekazywane właściwym miejscowo wojewódzkim lekarzom weterynarii, najpóźniej do końca lutego kolejnego roku.

Corocznie po dokonaniu aktualizacji rejestru enzootycznej białaczki bydła województwa prowadzone przez wojewódzkich lekarzy weterynarii są przekazywane Głównemu lekarzowi Weterynarii, najpóźniej do końca marca kolejnego roku.

Rejestry enzootycznej białaczki bydła powiatu i województwa stanowią podstawę do planowania środków finansowych z budżetu państwa potrzebnych na realizację Programu.

8. ANALIZA SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ORAZ PRZEWIDYWANYCH KORZYŚCI WYNIKAJĄCYCH Z WPROWADZENIA PROGRAMU

Enzootyczna białaczka bydła jest chorobą zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zgłaszania i zwalczania zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287, z póź. zm.), koszty działalności Inspekcji Weterynaryjnej i wykonywania zadań, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy, są pokrywane z budżetu państwa. Z przepisu art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy wynika, że do ww. zadań należy zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych. Ze względu na zespolenie finansowe wojewódzkich lekarzy weterynarii pod zwierzchnictwem wojewody, środki na realizację zadań Inspekcji Weterynaryjnej w województwie znajdują się w budżecie wojewody.

Ponadto art. 12 ust. 3 ww. ustawy przewiduje wyodrębnienie w budżetach wojewodów środków na realizację niektórych zadań Inspekcji Weterynaryjnej. Przepis ten wymienia m.in. zadania polegające na zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i chorób odzwierzęcych podlegających obowiązkowi zwalczania, w tym na odszkodowania, zapomogi i nagrody oraz zadania wynikające z planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy katalog wydatków ponoszonych przez inspektoraty weterynarii na realizację wymienionych zadań, które mogą być finansowane ze środków wyodrębnionych w budżetach wojewodów, określa w drodze rozporządzenia, na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy, minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Katalog ten obejmuje w szczególności wydatki na:

- 1) zakup odczynników, testów i innych materiałów do badań laboratoryjnych;
- 2) zakup produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej, a także sprzętu jednorazowego użytku, niezbędnych do wykonywania zabiegów profilaktycznych lub diagnostycznych oraz pobierania próbek do badań laboratoryjnych;
- 3) dojazd w celu pobrania próbek oraz dowóz próbek do laboratorium;
- 4) transport zwierząt do rzeźni w celu wykonania uboju związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, dokonanie takiego uboju, odkażanie rzeźni po takim uboju, zastosowanie odpowiednich technologii przetwarzania mięsa oraz unieszkodliwianie ubocznych produktów zwierzęcych;
- 5) unieszkodliwianie przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze odpadów powstałych przy badaniach laboratoryjnych chorób zakaźnych i chorób odzwierzęcych;
- 6) odkażanie przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze pomieszczeń, miejsc przebywania i utrzymywania zwierząt, środków transportu oraz miejsc załadunku i miejsc przeprowadzania zwierząt, zarządzane przez powiatowego lekarza weterynarii;
- 7) odszkodowania, zapomogi i nagrody za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii lub padłe z powodu zachorowania na chorobę zakaźną podlegającą obowiązkowi zwalczania, odszkodowania za zniszczone z nakazu powiatowego lekarza weterynarii produkty pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt i sprzęt, które nie mogą być poddane odkażeniu;
- 8) wynagrodzenia i dojazdy rzeczoznawców powołanych do oszacowania wartości rynkowej zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt i sprzętu, niezbędnych do ustalenia wysokości odszkodowań, o których mowa w pkt 7;
- 9) badania laboratoryjne zlecone do wykonania laboratoriom innym niż zakłady higieny weterynaryjnej;
- 10) wynagrodzenia lekarzy weterynarii i innych osób wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do wykonywania określonych czynności związanych ze

zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, chorób odzwierzęcych lub biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby, zwrot kosztów dojazdu do miejsca wykonania czynności oraz użytych produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Stosownie do art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt za bydło zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za bydło padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu enzootycznej białaczki bydła, przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa. Odszkodowanie, co do zasady, przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierząt.

Odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane dezynfekcji. Wysokość odszkodowania określa się na podstawie średniej z trzech kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz dwóch rzeczoznawców wyznaczonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Posiadaczowi zwierząt nie będzie przysługiwało odszkodowanie, jeżeli nie dopełni on obowiązków lub zakazów przewidzianych przez ww. ustawę w art. 42 ust. 1 pkt 1 lub w art. 43 ust. 1 albo obowiązków nałożonych na niego przez organ inspekcji weterynaryjnej na podstawie art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1. Odszkodowanie nie będzie przysługiwało również w przypadku gdy posiadacz wprowadził do swojego gospodarstwa bydło, o którym wiedział, że jest chore lub podejrzane o chorobę oraz w przypadku świadomego wyprowadzenia bydła z gospodarstwa, z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie.

Odszkodowanie nie przysługuje także podmiotom prowadzącym działalność w zakresie zarobkowego przewozu zwierząt lub przewozu zwierząt, wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej, organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie, skupu zwierząt, obrotu paszami, uboju zwierząt rzeźnych lub produkcji mięsa oraz zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych. Podmioty te we własnym zakresie ponoszą ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej związanej ze zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego.

O przyznaniu lub odmowie przyznania odszkodowania rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej. Decyzja przyznająca odszkodowanie jest ostateczna (tzn. nie przysługuje od niej odwołanie do wojewódzkiego lekarza weterynarii).

Posiadacz towaru niezadowolony z wysokości odszkodowania może jednak, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Jako dodatkowy środek wyrównania strat powstałych w wyniku choroby zakaźnej, ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt przewiduje możliwość przyznania zapomogi za zwierzę. Zapomoga przysługuje za bydło, które padło w wyniku choroby zakaźnej objętej obowiązkiem zwalczania, zanim organ Inspekcji Weterynaryjnej otrzymał informację o zgłoszeniu. Zapomogę przyznaje się w wysokości 2/3 wartości rynkowej zwierzęcia.

Osobom, które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej, a którym nie przysługuje odszkodowanie, może być przyznana nagroda. Nagrodę przyznaje wojewódzki lekarz weterynarii na wniosek powiatowego lekarza weterynarii.

Koszty związane z realizacją Programu to:

- 1) koszty odszkodowań za bydło zabite lub skierowane do uboju;
- 2) koszty badań w kierunku enzootycznej białaczki bydła;
- 3) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców dokonujących oszacowania wartości zwierząt skierowanych do uboju.

1) Przewidywane koszty odszkodowań wypłaconych w 2007 r. za bydło zabite lub skierowane do uboju

W pierwszej kolejności skierowane do uboju zostaną sztuki dodatnio reagujące w badaniu laboratoryjnym w kierunku enzootycznej białaczki bydła, które nie zostały skierowane do uboju w latach poprzednich. Średnią kwotę dopłaty obliczoną na podstawie danych z poprzednich lat, jak również na podstawie aktualnych notowań rynkowych, przyjętą na potrzeby Programu określono na 2 000 zł.

W 2007 r. zostaną zabite wszystkie sztuki bydła z objawami klinicznymi oraz skierowane do uboju wszystkie sztuki bydła reagujące dodatnio w badaniu laboratoryjnym w kierunku enzootycznej białaczki bydła.

Tabela 2 zawiera szacunkowe koszty odszkodowań za bydło zabite lub skierowane do uboju.

Tabela 2

Województwo	Przewidywana liczba sztuk zakażonych niewykupionych do dnia 01.01.2007 r.	Przewidywana liczba sztuk nowych zakażonych w 2007 r.	Razem do wykupu w 2007 r.	Koszt odszkodowań w 2007 r. (w złotych)
Dolnośląskie	0	114	114	228 000,00
Kujawsko-Pomorskie	1 963	1 008	2 971	5 942 000,00
Lubelskie	0	68	68	136 000,00
Lubuskie	0	154	154	308 000,00
Łódzkie	0	204	204	408 000,00
Małopolskie	0	82	82	164 000,00
Mazowieckie	0	200	200	400 000,00
Opolskie	0	88	88	176 000,00
Podkarpackie	0	79	79	158 000,00
Podlaskie	0	390	390	780 000,00
Pomorskie	1 615	1 065	2 680	5 360 000,00
Śląskie	0	55	55	110 000,00
Świętokrzyskie	0	60	60	120 000,00
Warmińsko-Mazurskie	1 361	430	1 791	3 582 000,00
Wielkopolskie	5 024	1 288	6 312	12 624 000,00
Zachodniopomorskie	3 062	1 322	4 384	8 768 000,00
Bydło z podejrzeniem białaczki guzowatej		20	20	40 00,00
Razem	13 025	6 627	19 652	39 304 000,00

Dodatkowym kosztem związanym z wypłatą odszkodowań za bydło skierowane do zabicia lub uboju, jest koszt pracy rzeczoznawców, dokonujących oszacowania rynkowej wartości zwierzęcia, za które wypłacone będzie odszkodowanie. Jest to wydatek ponoszony przez Inspekcję Weterynaryjną. Koszt ten wyniesie średnio około 14,76 zł. za godzinę pracy rzeczoznawcy.

Przyjmuje się, że oszacowanie wartości każdej sztuki bydła skierowanej do zabicia lub do uboju wymaga około 1 godziny pracy rzeczoznawców. Oznacza to, że wycena jednego zwierzęcia przy udziale dwóch rzeczoznawców spowoduje koszty w wysokości 29,52 zł.

Ponadto, wydatkiem związanym z oszacowaniem wartości zwierzęcia jest zwrot kosztów podróży, na zasadach określonych w przepisach w sprawie wysokości oraz zasad ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce strefy budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. Szacunkowo przyjęto zwrot kosztów dojazdu na odległość łączną 20 km w wysokości 15,70 zł.

Łączne koszty związane z pracą rzeczoznawców przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Rok	Ilość zwierząt kierowanych do uboju	Koszty dojazdów (w złotych)	Koszt pracy rzeczoznawców (w złotych)	Suma kosztów w danym roku (w złotych)
2007	19 652	617 073	580 127	1 197 200
Suma kosztów:		617 073	580 127	1 197 200

2) Przewidywane koszty badań laboratoryjnych w kierunku enzootycznej białaczki bydła w 2007 r.

Wysokość kosztów badań laboratoryjnych w kierunku enzootycznej białaczki bydła w poszczególnych województwach może być różna ze względu na strukturę stad. Struktura stad ma znaczący wpływ na średni koszt dojazdu do stada w celu pobrania materiału do badania, na rodzaj używanego testu (AGID, ELISA) i liczbę koniecznych powtórzeń badania. Wysokości całkowitych kosztów przeprowadzenia badania w poszczególnych województwach będą różne ze względu na średnią cenę pobrania jednej próby, która wynika z różnej średniej liczby zwierząt w stadzie w poszczególnych województwach.

Na koszt wykonania jednego badania składa się:

- 1) koszt dojazdu;
- 2) koszt jednorazowego przyrządu do pobierania krwi (PPKZ);
- 3) koszt pobrania próbki krwi;
- 4) koszt badania laboratoryjnego.

3) Szacunkowe koszty dojazdu lekarzy weterynarii do stad w celu pobrania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku enzootycznej białaczki bydła w poszczególnych województwach

Tabela 4

Województwo:	Koszt dojazdu do 1 badania (w złotych)
Dolnośląskie	0,26
Kujawsko-Pomorskie	0,51
Lubelskie	0,75
Lubuskie	0,51
Łódzkie	0,48
Małopolskie	0,30
Mazowieckie	0,13
Opolskie	0,40
Podkarpackie	0,83
Podlaskie	0,33
Pomorskie	0,53
Śląskie	1,58
Świętokrzyskie	0,68
Warmińsko-Mazurskie	0,41
Wielkopolskie	0,33
Zachodniopomorskie	0,59

4) Szacunkowy koszt zakupu jednorazowego przyrządu do pobierania krwi

Tabela 5

Województwo	Koszt PPKZ (w złotych)
Dolnośląskie	0,65
Kujawsko-Pomorskie	0,58
Lubelskie	0,67
Lubuskie	0,72
Łódzkie	0,59
Małopolskie	0,73
Mazowieckie	0,73
Opolskie	0,51
Podkarpackie	0,70
Podlaskie	0,70
Pomorskie	0,53
Śląskie	0,67
Świętokrzyskie	0,70
Warmińsko-Mazurskie	0,45
Wielkopolskie	0,66
Zachodniopomorskie	0,71

5) Szacunkowy koszt pobrania próbki krwi do badania laboratoryjnego w kierunku enzootycznej białaczki bydła

1. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. Nr 178, poz.1837, z póź. zm.) wynagrodzenie za pobranie krwi lub mleka ssaka wynosi:
 - za pierwszą sztukę w stadzie - 15 zł.
 - od 2-5 sztuk – za każde zwierzę - 4,50 zł.
 - powyżej 5 sztuk – za każde następne zwierzę - 3,40 zł.

6) Średni koszt próbkobrania, obliczony na podstawie średniej liczby sztuk bydła powyżej 2 roku życia w stadzie

Tabela 6

Województwo	Oszacowana średnia liczba zwierząt poniżej 2 roku życia w stadzie	Średni koszt pobrania próby od 1 zwierzęcia (w złotych)
Dolnośląskie	3	8,00
Kujawsko-Pomorskie	5	6,60
Lubelskie	3	8,00
Lubuskie	5	6,60
Łódzkie	4	7,13
Małopolskie	2	9,75
Mazowieckie	5	6,60
Opolskie	5	6,60
Podkarpackie	2	9,75
Podlaskie	7	5,69
Pomorskie	4	7,13
Śląskie	3	8,00
Świętokrzyskie	2	9,75
Warmińsko-Mazurskie	8	5,40
Wielkopolskie	6	6,07
Zachodniopomorskie	5	6,60

7) Szacunkowy koszt badania laboratoryjnego 1 próbki w kierunku enzoptycznej białaczki bydła

Tabela 7

Województwo	Koszt badania laboratoryjnego 1 próbki (w złotych)
Dolnośląskie	1,54
Kujawsko-pomorskie	2,93
Lubelskie	1,96
Lubuskie	4,09
Łódzkie	5,78
Małopolskie	2,13
Mazowieckie	1,66
Opolskie	3,45
Podkarpackie	2,31
Podlaskie	1,53
Pomorskie	1,69
Śląskie	2,85
Świętokrzyskie	1,78
Warmińsko-mazurskie	3,59
Wielkopolskie	1,49
Zachodniopomorskie	2,89

8) Szacunkowy koszt wykonania jednego badania w kierunku enzoptycznej białaczki bydła

Koszty wskazane w tabelach 4-7 składają się na szacunkowy koszt wykonania jednego badania, który w poszczególnych województwach kształtuje się następująco:

Tabela 8

Województwo	Szacunkowy koszt wykonania 1 badania (w złotych)
Dolnośląskie	10,45
Kujawsko-Pomorskie	10,62
Lubelskie	11,38
Lubuskie	11,92
Łódzkie	13,98
Małopolskie	12,91
Mazowieckie	9,12
Opolskie	10,96
Podkarpackie	13,59
Podlaskie	8,25
Pomorskie	9,88
Śląskie	13,10
Świętokrzyskie	12,91
Warmińsko-mazurskie	9,85
Wielkopolskie	8,55
Zachodniopomorskie	10,79

9) Podsumowanie kosztów realizacji Programu w 2007 r. w poszczególnych stadach ujętych w tabeli 1

a) Badania w stadach urzędowo wolnych oraz w stadach spełniających warunki dla stad urzędowo wolnych, dla których nie zostały wydane decyzje powiatowego lekarza weterynarii o przyznaniu takiego statusu.

Badania w 1/3 stad

Tabela 9

Województwo:	Liczba zwierząt do zbadania w 2007 r.	Koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt badań w 2007 r. (w złotych)
Dolnośląskie	8 888	10,45	92 880
Kujawsko-Pomorskie	16 206	10,62	172 108
Lubelskie	3 794	11,38	43 176
Lubuskie	7 765	11,92	92 559
Łódzkie	34 222	13,98	478 424
Małopolskie	102	12,91	1 317
Mazowieckie	296	9,12	2 700
Opolskie	11 291	10,96	123 749
Podkarpackie	2 529	13,59	34 369
Podlaskie	5 453	8,25	44 987
Pomorskie	8 934	9,88	88 268
Śląskie	9 223	13,10	120 821
Świętokrzyskie	482	12,91	6 223
Warmińsko-Mazurskie	21 333	9,85	210 130
Wielkopolskie	38 872	8,55	332 356
Zachodniopomorskie	7 573	10,79	81 713
Razem:	176 963		1 925 780*

* wyliczone kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

b) Stada, którym do uzyskania uznania za urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki bydła brakuje 1 badania.

Badanie wszystkich stad tej kategorii w celu uzyskania uznania stada urzędowo wolnego od enzoptycznej białaczki bydła.

Badanie 1/3 stad rocznie

Tabela 10

Województwo	Liczba badań w 2007 r.	Koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt badań w 2007 r. (w złotych)
Dolnośląskie	5 291	10,45	55 291
Kujawsko-Pomorskie	39 333	10,62	417 716
Lubelskie	31 497	11,38	358 436
Lubuskie	1 021	11,92	12 170
Łódzkie	43 054	13,98	601 894
Małopolskie	11 538	12,91	148 956
Mazowieckie	5 606	9,12	51 126
Opolskie	4 476	10,96	49 057
Podkarpackie	26 026	13,59	353 693
Podlaskie	31 642	8,25	261 047
Pomorskie	5 089	9,88	50 279
Śląskie	11 274	13,10	147 689
Świętokrzyskie	7 382	12,91	95 302
Warmińsko-Mazurskie	28 816	9,85	283 838
Wielkopolskie	48 912	8,55	418 198
Zachodniopomorskie	1 321	10,79	14 253
Razem	302 278		3 318 945*

* wyliczone kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

c) Stada, którym do uzyskania uznania za urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki bydła brakuje 2 badań

Tabela 11

Województwo	Liczba badań w 2007 r.	Koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt badań w 2007 r. (w złotych)
Dolnośląskie	5 988	10,45	62 575
Kujawsko-Pomorskie	32 645	10,62	346 690
Lubelskie	161 080	11,38	1 833 090
Lubuskie	1 500	11,92	17 880
Łódzkie	100 000	13,98	1 398 000
Małopolskie	125 829	12,91	1 624 457
Mazowieckie	225 000	9,12	2 052 000
Opolskie	6 500	10,96	71 240
Podkarpackie	69 801	13,59	948 600
Podlaskie	334 600	8,25	2 760 450
Pomorskie	24 000	9,88	237 120
Śląskie	13 126	13,10	171 951
Świętokrzyskie	79 073	12,91	1 020 837
Warmińsko-Mazurskie	24 000	9,85	236 400
Wielkopolskie	18 000	8,55	153 900
Zachodniopomorskie	12 500	10,79	134 875
Razem	1 233 642		13 070 065*

* wyliczone kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

d) Stada zakażone enzootyczną białaczką bydła

W stadach zakażonych, po usunięciu sztuk chorych, przeprowadza się dwukrotne badania zwierząt w wieku od 12 miesiąca życia, aż do uwolnienia stad od enzootycznej białaczki bydła, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła, a po wygaszeniu ogniska przeprowadza się badania zwierząt w wieku powyżej 24 miesiąca życia w celu uzyskania uznania stada za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła.

Tabela 12

Województwo	Liczba badań w 2007 r.	Koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt badania w 2007 r. (w złotych)
Dolnośląskie	150	10,45	1 568
Kujawsko-Pomorskie	3 200	10,62	33 984
Lubelskie	70	11,38	797
Lubuskie	2 600	11,92	30 992
Łódzkie	400	13,98	5 592
Małopolskie	60	12,91	775
Mazowieckie	5 000	9,12	45 600
Opolskie	200	10,96	2 192
Podkarpackie	80	13,59	1 087
Podlaskie	3 000	8,25	24 750
Pomorskie	15 000	9,88	148 200
Śląskie	400	13,10	5 240
Świętokrzyskie	50	12,91	646
Warmińsko-mazurskie	9 000	9,85	88 650
Wielkopolskie	15 000	8,55	128 250
Zachodniopomorskie	15 000	10,79	161 850
Razem:	69 210		680 173*

* wyliczone kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

10) Podsumowanie kosztów realizacji Programu

Łączne szacunkowe koszty realizacji Programu w 2007 r., po uwzględnieniu wszystkich wydatków, przedstawia tabela:

Tabela 13

Rodzaj kosztów:	Koszt Programu 2007 r. (w złotych)
odszkodowania	39 304 000,00
badania	18 994 963,00
wynagrodzenia rzeczoznawców	1 197 200,00
Razem:	59 496 163,00

Szacunkowe koszty realizacji Programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków zaplanowanych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawach budżetowych.

Koszt Programu w kolejnych latach jego realizacji będzie zależał od rozwoju sytuacji epizootycznej, trudnej do przewidzenia, szczególnie w województwach, w których procent zakażenia stad jest wysoki. Trudno przewidzieć, ile sztuk dodatkowo reagujących zostanie wykrytych w trakcie badań prowadzonych w zakażonych stadach. Jednak, przy prawidłowej realizacji Programu, sytuacja epizootyczna będzie z całą pewnością ulegała poprawie.

11) Korzyści wynikające z wprowadzenia Programu

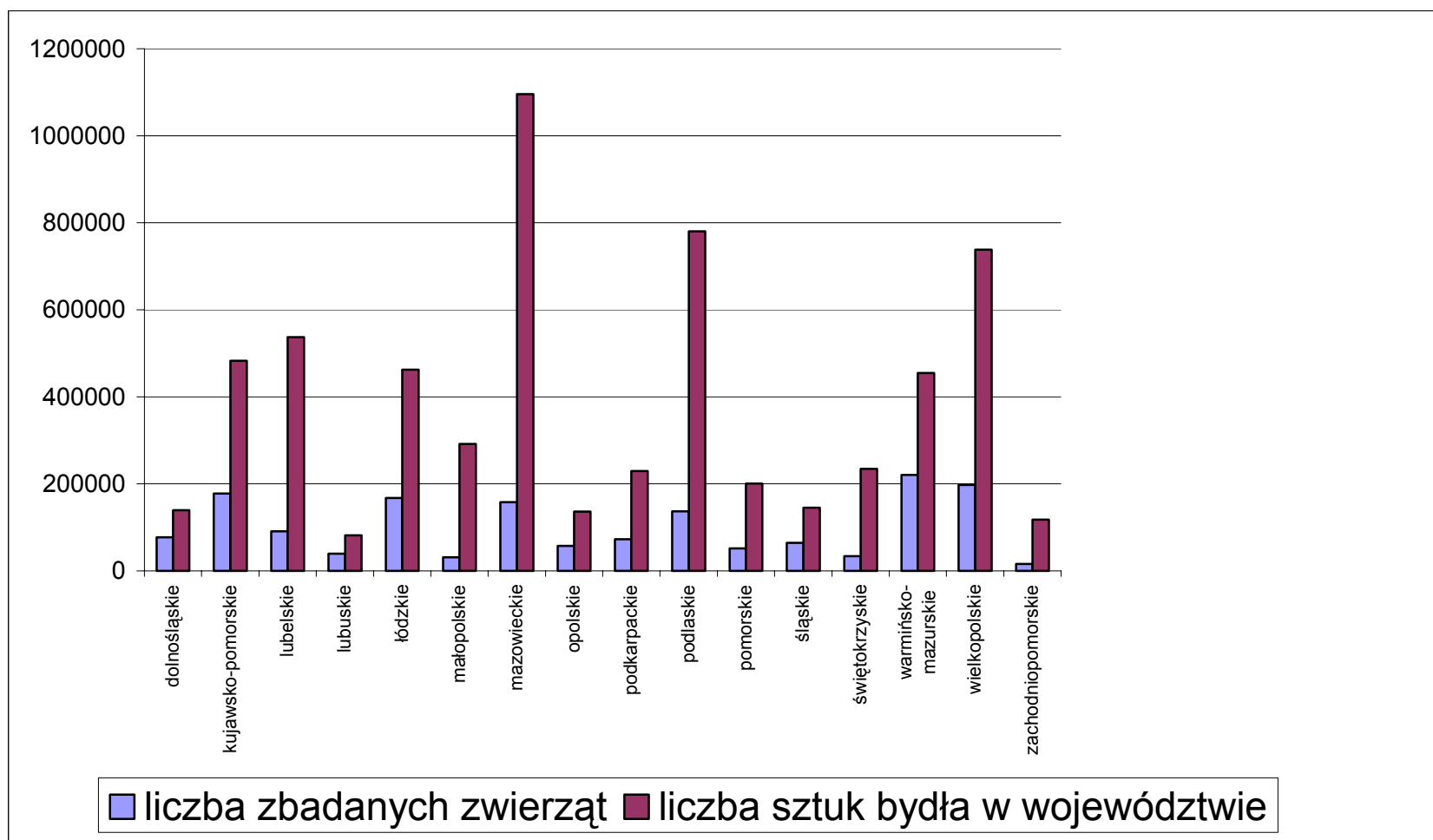
Główną korzyścią z realizacji Programu będzie umożliwienie swobodnego handlu bydłem wewnątrz Wspólnoty, dzięki uzyskaniu statusu regionów urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła. Po uznaniu danego stada i regionu za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, możliwy będzie swobodny handel bydłem, bez przeszkód o charakterze sanitarnym, co zwiększy konkurencyjność polskich hodowców i producentów bydła na rynku unijnym, jak również na rynkach państw trzecich.

Dodatkową korzyścią płynącą z realizacji Programu, będzie możliwość uniknięcia strat bezpośrednich – kosztów wynikających ze zmniejszenia produkcji. Ponadto, w regionach uznanych za urzędowo wolne będzie można zmniejszyć częstotliwość badań - jednokrotne badanie w roku wszystkich zwierząt powyżej 24 miesiąca życia przez pierwsze pięć lat po uzyskaniu uznania. Później będzie możliwa dalsza redukcja częstości badań serologicznych, jednak dopiero wtedy, gdy sytuacja epizootyczna w

zakresie enzootycznej białaczki bydła poprawi się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez co obniżone zostaną całkowite koszty wykonywanych badań.

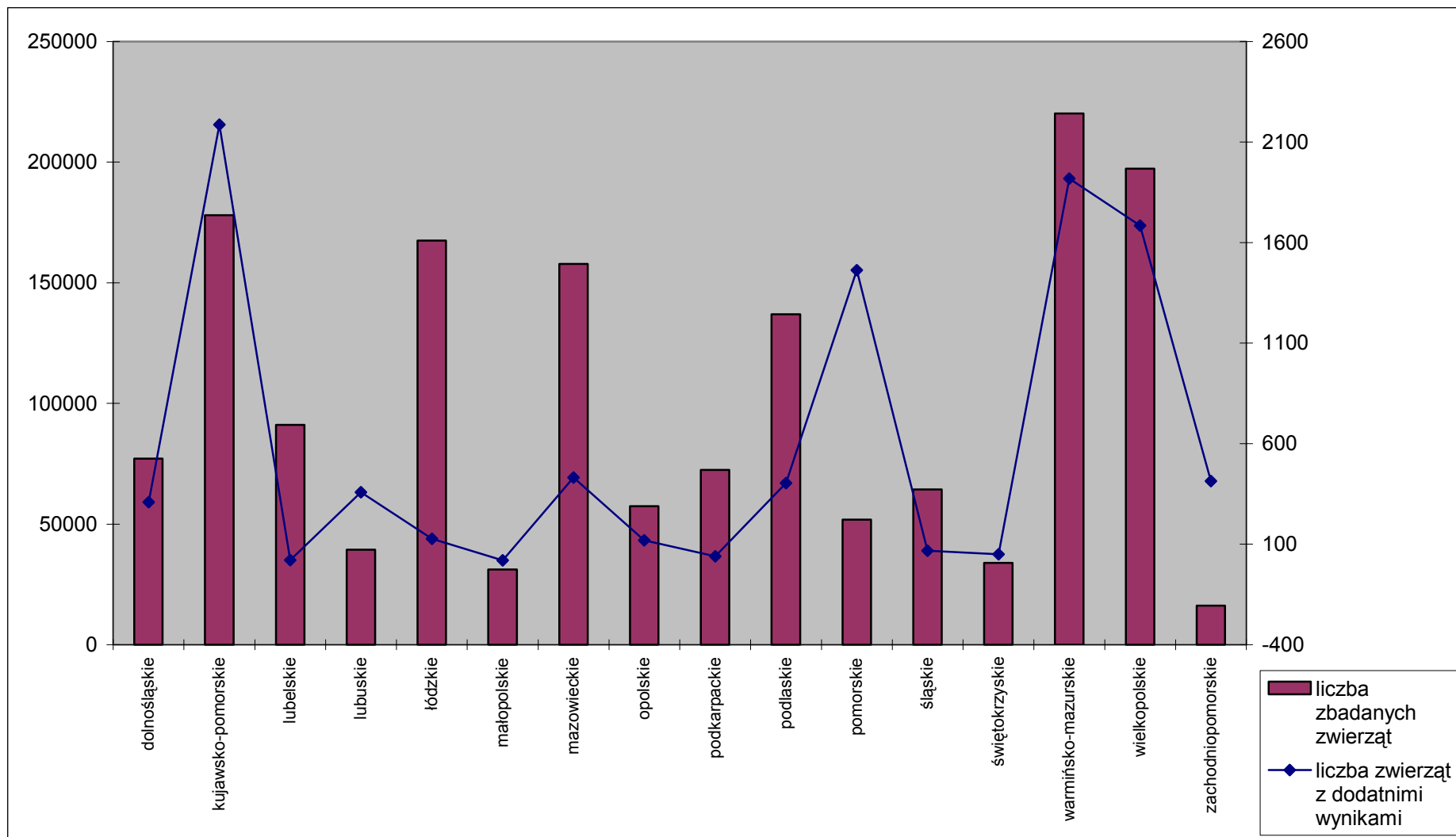
Wykres 1

Liczba zbadanych sztuk bydła w 2005 r. w stosunku do populacji bydła w poszczególnych województwach

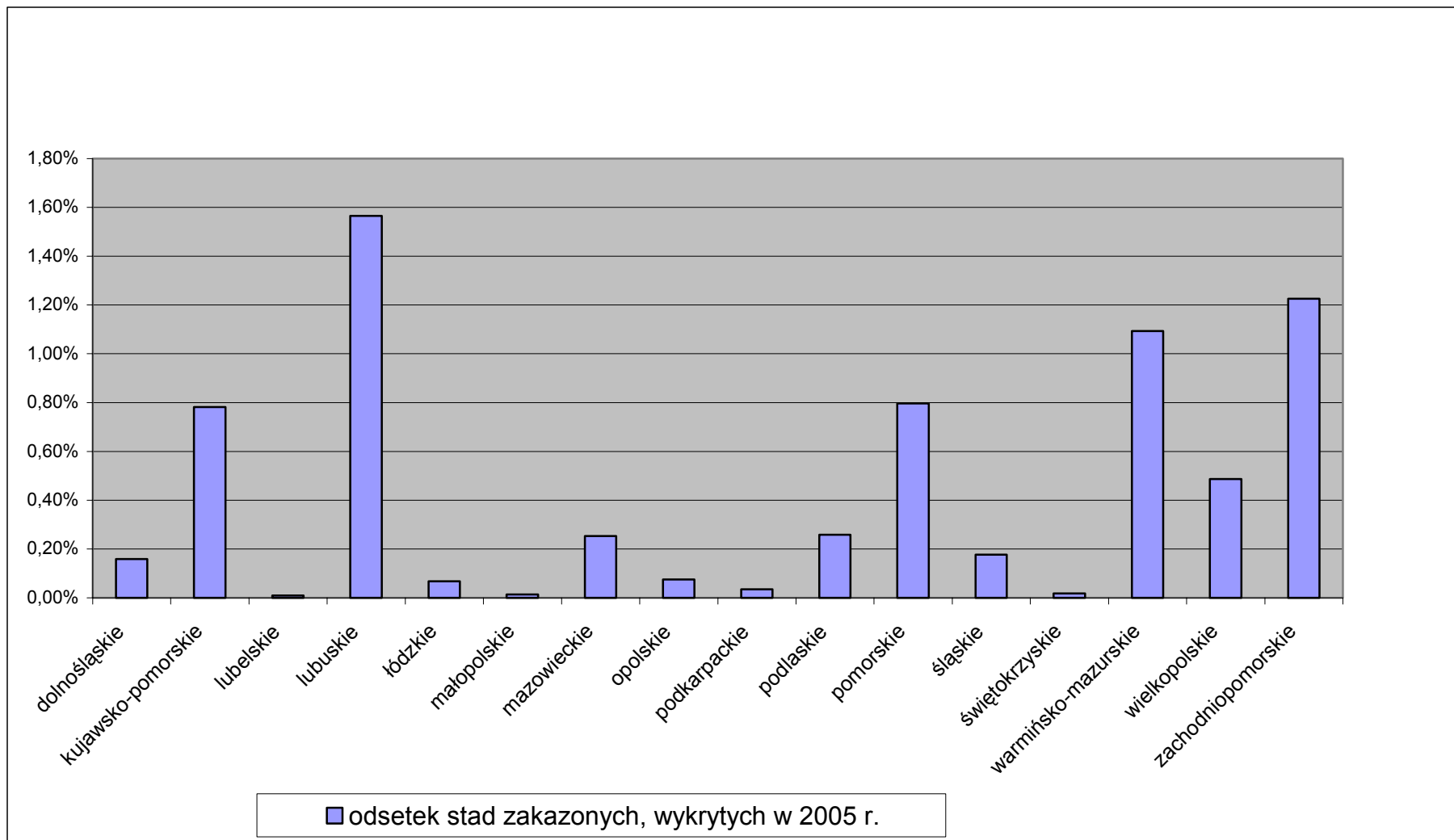
Wykres 2.

Liczba sztuk bydła z dodatnimi wynikami w badaniach w kierunku enzootycznej białaczki bydła w stosunku do liczby zbadanych zwierząt - badania w 2005 r.

Wykres 3

Odsetek stad z dodatnimi wynikami (wśród wszystkich stad zbadanych w 2005 r.)

Rejestr enzootycznej białaczki bydła powiatu¹⁾

powiat:

w/za rok/u²⁾

Kod powiatu:

Gmina	Kod gminy	Ilość stad bydła	Ilość szt. bydła	Ilość stad bydła kwalifikująca się do badania	Ilość szt. bydła kwalifikującego się do badania	Ilość zbadanych stad bydła	Ilość zbadanych szt. bydła	Ilość szt. „+”	Ilość szt. „±”	Ilość szt. „-”	Ilość zbadanych stad bydła ze szt. „+”	Ilość zbadanych stad bydła ze szt. „±”	Ilość zbadanych stad bydła ze szt. „-”	Ilość szt. bydła wykupiona	Ilość szt. bydła pozostająca do wykupienia	Ilość stad bydła urzędowo wolnych od ebb	Ilość stad bydła na uzdrowieniu	Ilość szt. bydła w stadach na uzdrowieniu	Ilość szt. bydła pozostająca do badania ³⁾
Suma																			

¹⁾ należy przesłać do WIW w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia oraz do końca lutego każdego kolejnego roku realizacji Programu,

²⁾ niepotrzebne skreślić,

³⁾ należy podać ogólną ilość badań, które należy wykonać, aby wszystkie stada (pozostałe stada) uzyskały status urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła

Rejestr enzootycznej białaczki bydła województwa¹⁾

województwo:
w/za rok/u²⁾

Kod województwa:

Powiat	Kod powiatu	Ilość stad bydła	Ilość szt. bydła	Ilość stad bydła kwalifikująca się do badania	Ilość szt. bydła kwalifikującego się do badania	Ilość zbadań stad bydła	Ilość zbadań szt. bydła	Ilość szt. „+”	Ilość szt. „±”	Ilość szt. „-”	Ilość zbadań stad bydła ze szt. „+”	Ilość zbadań stad bydła ze szt. „±”	Ilość zbadań stad bydła ze szt. „-”	Ilość szt. bydła wykupiona	Ilość szt. bydła pozostająca do wykupienia	Ilość stad bydła urzędowo wolnych od ebb	Ilość stad bydła na uzdrowieniu	Ilość szt. bydła w stadach na uzdrowieniu	Ilość szt. bydła pozostająca do badania ³⁾
Suma																			

¹⁾ należy przesłać do Głównego Inspektoratu Weterynarii w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia oraz do końca marca każdego kolejnego roku realizacji Programu,
²⁾ niepotrzebne skreślić,
³⁾ należy podać ogólną ilość badań, które należy wykonać, aby wszystkie stada (pozostałe stada) uzyskały status urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki.

UZASADNIENIE

Celem niniejszego projektu rozporządzenia jest wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z póź. zm.). Stosownie do tego przepisu Rada Ministrów może wprowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, w drodze rozporządzenia, opracowany przez Głównego Lekarza Weterynarii krajowy program zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Celem Programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła, opracowanego przez Głównego Lekarza Weterynarii, wprowadzonego projektowanym rozporządzeniem jest doprowadzenie do uznania poszczególnych regionów za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, a w konsekwencji uznanie całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za urzędowo wolne od tej choroby. W regionach, w których uzyskanie statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła będzie niemożliwe, celem Programu jest doprowadzenie do poprawy sytuacji epizootycznej i stworzenie podstaw do uzyskania takiego statusu w przyszłości.

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w programie zawarto:

- 1) opis sytuacji epizootycznej w zakresie enzootycznej białaczki bydła;
- 2) analizę szacunkowych kosztów oraz przewidywanych korzyści wynikających z wprowadzenia programu;
- 3) czas trwania programu oraz określenie celu, który ma zostać osiągnięty do dnia jego zakończenia;
- 4) określenie obszaru, na którym będzie obowiązywał program;
- 5) określenie statusu epizootycznego stad oraz obszarów objętych programem, a także celów, które mają zostać osiągnięte z uwagi na każdy status, warunki obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt pomiędzy stadami oraz obszarami o różnym statusie epizootycznym, oraz określenie skutków utraty statusu epizootycznego;
- 6) opis działań, które będą stosowane w przypadku wystąpienia podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt.

Program wieloletni ma być współfinansowany z Unii Europejskiej i realizowany poprzez przyjmowanie przez Radę Ministrów, zatwierdzanie przez Komisję Europejską i wprowadzenie w drodze rozporządzeń rocznych programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Program zwalczania enzootycznej białaczki bydła w 2007 r.

został przyjęty uchwałą Nr 107/2006 Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2006 r. jako program współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Zgodnie z Decyzją Komisji nr 2006/687/WE z dnia 12 października 2006 r. w sprawie programów, które kwalifikują się do objęcia udziałem finansowym Wspólnoty w 2007 r. w zakresie zwalczania i monitorowania niektórych chorób zwierząt, zapobiegania chorobom odzwierzęcym, monitorowania niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (TSE) oraz programów zwalczania BSE i trzęsawki owiec, Polsce została przyznana kwota 2 300 000 euro na program zwalczania enzoptycznej białaczki bydła. Powyższa kwota zostanie przekazana przez Unię Europejską do budżetu państwa w 2008 r. po rozliczeniu wydatkowanych wcześniej środków pochodzących z budżetu państwa. Rozliczenie to obejmuje wyłącznie koszty kwalifikowane. Planuje się również pozyskanie współfinansowania ze środków Unii Europejskiej na realizację programu w latach 2008-2009 na podstawie art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Koszt programu w kolejnych latach jego realizacji będzie zależał od rozwoju sytuacji epizootycznej, trudnej do przewidzenia, szczególnie w województwach, w których procent zakażenia stad jest wysoki. Trudno przewidzieć ile sztuk dodatkowo reagujących zostanie wykrytych w badaniach prowadzonych w zakażonych stadach. Jednak, przy prawidłowej realizacji programu, sytuacja epizootyczna będzie z całą pewnością ulegała poprawie. Ponadto celem programu jest spełnienie do końca 2009 r. kryteriów pozwalających na uznanie przez Komisję Europejską niektórych regionów za urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki bydła. Pozwoli to zmniejszyć częstotliwość przeprowadzania badań, a co za tym idzie obniżyć koszty budżetu państwa ponoszone na zwalczanie tej choroby.

Ze względu na fakt, że program zakłada współfinansowanie ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, spełnia on wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej, to jest w:

- dyrektywie Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. o problemach zdrowia zwierząt w handlu bydłem i trzodą chlewną wewnątrz Wspólnoty (Dz. U. WE L 121 z 29.7.1964, str. 1977; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 13, z póź. zm.),
- decyzji Rady 90/638/EWG z 27 listopada 1990 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria zwalczania oraz monitorowania niektórych chorób zwierząt (Dz. U. WE L 347, 12.12.1990, str. 27; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 61),
- dyrektywie Rady 78/52/EWG z 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe

kryteria krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucelozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 15 z 19.01.1978, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 181, z póź. zm.).

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie był wcześniej wprowadzony i realizowany program zwalczania enzootycznej białaczki bydła. Wprowadzenie programu stanowi wykorzystanie nowej formy działania organów Inspekcji Weterynaryjnej.

Realizacja programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła będzie nadzorowana przez Głównego Lekarza Weterynarii, a koordynowana w poszczególnych województwach przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Założenia planu będą realizowane przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Badania laboratoryjne krwi i mleka w kierunku enzootycznej białaczki bydła przeprowadzać będą zakłady higieny weterynaryjnej wchodzące w skład wojewódzkich inspektoratów weterynarii.

Z uwagi na to, że przepisy dotyczące zwalczania chorób zakaźnych określone są w odrębnych przepisach natomiast, zatwierdzone przez Komisję Europejską, programy zwalczania służą ich wykonaniu oraz realizują przepisy unijne zapewniające bezpieczeństwo żywności, a przez to zdrowia publicznego proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia. Zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Projektowane rozporządzenie wdraża przepisy Unii Europejskiej, w związku z tym jego projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z póź. zm.) Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Projekt rozporządzenia obejmuje zakresem regulacji organy Inspekcji Weterynaryjnej. Po wejściu w życie program będzie miał wpływ na producentów rolnych utrzymujących bydło, rzeźnie, zakłady przetwórstwa środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz inne podmioty związane z sektorem producentów wołowiny.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje wydatki dla budżetu państwa w wysokości nieprzekraczającej kwot środków budżetowych zaplanowanych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawach budżetowych na poszczególne lata. Szczegółowe określenie kosztów na 2007 r. zawarte zostało w rozdziale 8 programu.

Zmniejszy się ponadto częstotliwość badań w regionach uznanych za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, przez co zmniejszone zostaną wydatki budżetowe na badania.

Program przewiduje możliwość uzyskania współfinansowania ze środków Unii Europejskiej w latach 2008 - 2009, dlatego w jego przygotowaniu zostały wzięte pod uwagę wytyczne decyzji Rady z dnia 27 listopada 1990 r. ustanawiającej kryteria zwalczania oraz monitorowania niektórych chorób zwierząt (Dz. WE L 347 z 12.12.1990, str. 27; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 61).

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Realizacja Programu, po jego wprowadzeniu rozporządzeniem Rady Ministrów, nie będzie wymagać zatrudnienia dodatkowych pracowników w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Pobieranie próbek do badań w kierunku enzootycznej białaczki bydła będą wykonywać lekarze wolnej praktyki, wyznaczeni w drodze decyzji administracyjnej.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Główną korzyścią z realizacji programu będzie umożliwienie swobodnego handlu bydłem dzięki uzyskaniu statusu regionów urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła. Po uznaniu za stado urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła możliwa będzie wymiana handlowa bez przeszkód o charakterze sanitarnym, co zwiększy konkurencyjność zwierząt na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach wschodnich.

Dodatkową korzyścią z realizacji programu będzie możliwość uniknięcia strat bezpośrednich – kosztów śmiertelności oraz kosztów zmniejszenia produkcji.

5. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W zakresie konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany do zaopiniowania przez Krajową Izbę Lekarsko – Weterynaryjną, Krajową Radę Izb Rolniczych, Krajowy Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Sekcję Krajową NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii i Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*” z siedzibą w Namysłowie.

Projekt rozporządzenia zostanie również umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano:
w Departamencie Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: